HÖGSKOLAN I BORÅS / BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN
Masterprogram Biblioteks- och informationsvetenskap, distansutbildning

Kursrapport

Utvärdering av kursen Bilddigitalisering av kulturarvet, 7,5 hp V15 (ÖTBK13 + 32FBK1)
Kursansvariga Mats Dahlström och Mikael Gunnarsson

Rapport sammanställd av Mats Dahlström, 2015-04-21

1. Innehåll och resultat

1.1 Kursen och förändringar sedan senaste kursomgången

Detta är en kursrapport för kursen Bilddigitalisering av kulturarvet, 7,5 hp som ges dels som valbar kurs i masterprogrammet Biblioteks- och informationsvetenskap, dels som fristående kurs. Kursen erbjöds senast vt 2013. Inför årets omgång gjordes några förändringar av kursen, delvis på grundval av synpunkter som framkommit vid tidigare kursutvärderingar:

- kursträffen i Borås i februari synkroniserades med inte bara den större digitaliseringskursen inom DLIS-programmet (vilket skett också tidigare år), utan även med Camp 3 för den EU-finansierade forskarskolan Dixit, vilket gjorde att studenterna under delar av träffen fick sällskap av inte bara internationella masterstudenter utan även utländska doktorander inom ämnena digital textutgivning, digitalisering och digital humaniora

- kursträffen avslutades med ett kursspecifikt seminarium med tillfälle för studenterna att ventilera frågor och idéer om sina projektarbeten

- kurslitteraturen bantades och uppdaterades

- sektionerna Mål och Innehåll i kursplanen omformulerades något

- inslaget om juridik förstärktes till att omfatta flera kortare inspelade föreläsningar, ny kurslitteratur och onlineseminarier med ansvarig lärare Alen Doracic där studenterna fick möjlighet att ventilera problem och frågeställningar specifika för sina pågående projektarbeten med anknytning till juridik och säkerhet

- studenterna fick i uppdrag att särskilt noga läsa Cornells webtutorial om bildfångst och sedan diskutera denna och frågor som uppstod under läsningen, under ett extra pass under februariträffen tillsammans med två företrädare för Kungliga biblioteket

1.2 Kursens struktur och examinationsformer

Kursen gavs på halvfart period 1-2 vt 2015 och som angivits ovan synkroniserades den till vissa delar med kursen Digitizing cultural heritage materials, 15 hp i det internationella programmet Digital Library and Information Services. Samordningen avsåg t.ex. den fysiska kursträffen i Borås i februari, föreläsningsmaterial samt viss kursmaterial. Kursen är uppdelad i tre olika områden, som dock går in i varandra och delvis examineras gemensamt:

- digitalisering generellt
- digitala bilder och bilddigitalisering
- forskning, användning och återanvändning av digitaliserade resurser

Kursen examineras för det första genom en projektanalys (2 hp) i form av ett mindre paper. Analysen avser ett befintligt digitaliseringsprojekt inom kulturarvssektorn. För det andra genomför studenterna ett självständigt och individuellt projektarbete (5.5 hp). Detta projektarbete öppnade för tre alternativ:

1. en komparativ kritisk analys av minst två digitaliseringsprojekt på webben.
2. en design av en digitaliseringsplan för ett specifikt källmaterial, jämte en analytisk kommentar
3. ett småskaligt eget digitaliseringsprojekt publicerat på webben, jämte en kritisk dokumentation

Projektanalysen bedömdes enligt skalan U-G, projektarbetet enligt U-G-VG. VG på projektarbetet renderade VG på kursen som helhet.

1.3 Mål enligt kursplanen

Efter genomgången kurs skall studenten kunna:

med avseende på kunskap och förståelse

- Redogöra för de typiska grundläggande arbetsfaserna i kulturarvsdigitalisering samt identifiera internationella standarder, tekniker och verktyg lämpliga för de olika faserna

- Kritiskt värdera dessa strategier, tekniker och verktyg och identifiera deras respektive för- och nackdelar i relation till bestämda digitaliseringsprojekt

- Förklara hur digital bildfångst kan integreras med andra tekniker för att stödja lagring, hållbarhet, optimering, flexibilitet och återanvändning av digitaliserade samlingar för grupper som exempelvis humanistiska forskare

med avseende på färdigheter och förmågor

- Genom bildfångst digitalisera kulturarvsmaterial i enlighet med vad som är adekvat i relation till materialets karaktär och tänkta användning

- Kritiskt analysera resultaten av existerande digitaliseringsprojekt med varierande ambitionsgrader vad beträffar storlek och detaljrikedom

- Ge bibliografiskt mervärde åt digitaliserat kulturarvsmaterial

med avseende på värdering och förhållningssätt

- Identifiera och värdera olika argument för urvalsbeslut inom digitaliseringsprojekt

-Förklara hur val av metoder och tekniker inom kulturarvsdigitalisering villkoras av och samspelar med det omgivande samhället, med avseende på exempelvis etik och tillgängliggörande av resultat.

1.4 Medverkande lärare

Medverkande lärare i inspelade föreläsningar, föreläsningar på plats, workshops och examinationer har varit Mats Dahlström, Jan Buse, Mikael Gunnarsson, Alen Doracic, samtliga BHS, samt Lars Björk, Torsten Johansson, Andrea Davis-Kronlund och Bengt Neiss, samtliga Kungliga Biblioteket (KB).

1.5 Resultat på examinationerna

20 studenter registrerade sig på kursen. Av dessa förblev 4 inaktiva genom kursens gång. 16 studenter var i olika utsträckning aktiva genom hela kursen. 12 av dessa har i skrivande stund lämnat in sin projektanalys inom utsatt tid, 8 sitt projektarbete. Flera ytterligare har signalerat önskemål om att lämna in sina uppgifter senare under terminen. Båda inlämningsmodulerna har öppnats en andra gång och stänger 8 maj. Ytterligare någon inlämningsmöjlighet kan sedan bli aktuellt, möjligen efter sommaren.

Vad gäller de inlämningsuppgifter som lämnats in i tid:

- 12 projektanalyser 2 hp: 10 G, 2 U
- 8 projektarbeten 5.5 hp, varav 2 VG och ett U.
- Totalt är hittills 5 studenter godkända på kursen som helhet.

Flera av studenterna är yrkesarbetande, vilket kan ha påverkat genomströmningen.

2. Utvärdering

Kursen avslutades med en strukturerad enkät i PingPong. Enkäten besvarades av endast sex av studenterna vilket inte gör det meningsfullt att nedan redovisa detaljerade grafiska diagram för svaren. Rapporten fokuserar istället på studenternas kommentarer i enkäten, samt på synpunkter från de inblandade lärarna.

2.1 Kursvärderingsenkät

Enkäten publicerades 27 mars och låg öppen till 20 april. En påminnelse skickades ut innan enkäten stängdes. Enkäten omfattade 21 frågor, alla med möjlighet till kommentarer.

2.1.1 Sammanfattning

Studenterna har varit mycket nöjda med kursen och uppfattar att den är relevant för utbildningen. Framför allt har den fysiska träffen i Borås med dess föreläsningar, workshops, demonstrationer och digitaliseringsstudio anordnad av personal från KB i samarbete med kursansvariga varit mycket uppskattad.

2.1.2 Mål och kursinnehåll

Studenterna är nöjda med kursens relevans för utbildningens mål. De uppfattar också att de i ganska stor (4/6) har uppnått kursens mål.

2.1.3 Undervisningsformer och examination

Undervisningsformerna uppskattas. Samtliga sex har svarat stor eller mycket stor utsträckning på frågan om hur undervisningsformerna varit till hjälp för deras lärande. Kursträffen i Borås har varit särskilt uppskattad (”Väldigt givande! En fullträff!”), och 5 av 6 tyckte den var Mycket givande, även om en student upplever att närvaron av de internationella masterstudenterna och doktoranderna gjorde att nivån blev för hög.

Fler kommentarer till kursträffen:

- Trevlig träff med kunniga lärare, bland annat från Kungliga biblioteket.
- Tredje dagens workshop mindre lyckad. För kort tid för fotografering.
- Jag hade gärna sett något mer tillfälle där (delar av) digitaliseringsprocessen visades för oss, gärna i lite mindre grupper än helgrupp. Annars gillade jag som sagt föreläsningarna.
- Det som vad mest värdefullt var att träffa dem från KB. Ta del av deras arbete och få tips. Det gav otroligt mycket. En fullträff. Att sedan i grupp få diskutera frågorna kring "påsarna" var spännande och man fick förståelse för problem som kan uppstå vid digitalisering. Ser inget som mindre värdefullt, utan allt var givande!
- Träffen var givande. Kanske skulle varit bra med fler diskussioner i smågrupper.

Studenterna i enkäten är också nöjda med hur PP använts som kursens lärplattform, liksom hur inblandade lärare svarat på frågor och givit övrig feedback i form av PP, epost eller PIM (5 av 6 anger Bra eller Mycket bra).

När det gäller examinationsuppgifterna, är studenterna nöjda med utformning och innehåll och hur de fungerat som stöd för lärande. Ett par kommentarer:

- Jag valde den komparativa analysen men tycker att det egna digitaliseringsprojektet verkar intressant och jag hade gärna gjort det. Tidsbrist ledde till att jag inte hann fundera klart kring källmaterial och utrustning. Kanske kan det valet uppmuntras lite extra för nästkommande studenter? Jag tycker inte detta projektarbete ska ta större plats. Som det är nu funkar och om det ska ändras så ska det vara till det lite mindre för att ge plats åt lite diskussion i PingPong exempelvis.
- Det var väldigt intressant att göra projektarbetet. Många timmars arbete som gav frukt. Efteråt blir man lycklig när man ser materialet ute på Internet. Det gav mersmak!

2.1.4 Kurslitteratur, lärare och arbetsbelastning

Kurslitteraturen och inblandade lärare/handledare anses generellt ha varit till hjälp (5 av 6 anger stor eller mycket stor utsträckning). Någon anmärker på att Terras’ bok var dyr och svår att få tag på (detta är vi medvetna om, och boken är också vid nästa kursomgång vt17 nästan 10 år gammal, vilket troligen föranleder byte av huvudbok för kursen).

Arbetsbelastningen verkar denna gång ha upplevts mer jämn än vid tidigare kursomgångar. Ett par av studenterna anger dock en högre timåtgång per vecka än 20, en av dem mer än 30 timmar i veckan, vilket får anses anmärkningsvärt för en kurs som ges på halvtid (”men det är mest mitt eget fel.

eftersom vi läser två kurser samtidigt brukar det bli så att jag lägger mer fokus på en i taget. jag bytte dessutom projekt rätt sent”).

2.1.5 Profession och forskning

5 av de 6 studenterna menar att kursen knyter an till relevanta professionsområden inom digitalisering i ganska stor eller mycket stor utsträckning. Däremot anger 4 av de 6 att kopplingen till aktuell forskning inom kulturarvsdigitalisering är svag. Här skiljer sig enkätresultatet från tidigare kursvärderingar, och kursansvariga kan därför ha anledning att se över kursinnehåll och val av externa samarbetspartner till nästa kursomgång för att se hur forskningsinslaget skulle kunna synliggöras mer i kursen.

2.1.6 Innehåll och förändring

Ingen av de studenter som fyllt i enkäten anger något direkt förändringsbehov. Samtliga 6 skulle vara benägna eller mycket benägna att rekommendera kursen för andra. En kommentar:

- Jag skulle rekommendera kursen och uppmana till att fundera på ett eget digitaliseringsprojekt direkt. Vid mer praktiskt arbete känns kursen mer väl utnyttjad.

2.2 Kommentarer från kursansvariga

Överlag uppfattar de inblandade lärarna att de studenter som har deltagit aktivt i kursens aktiviteter har varit nöjda eller mycket nöjda med kursen. Enkäten och feedback i andra sammanhang ger dock underlag för att identifiera områden där kursen kan förbättras. Några sådana områden har angivits och kommenterats ovan men fylls på nedan.

Feedback till studenterna samt träffen i Borås med fr.a. personalen från KB har varit de mest uppskattade inslagen och bör om möjligt ges i liknande form vid nästa kurstillfälle. Synkroniseringen med både DLIS-programmets studenter och Dixits doktorander gjorde dock att deltagarantalet blev mycket stort, 44 stycken. Detta ställde krav på planering, lärarresurser och lokalbehov som kunde mötas bara genom extraordinära insatser från lärare, kursansvariga och KB:s personal. Till nästa kursomgång kommer det inte att vara aktuellt med Dixitdoktorander, och vad gäller synkroniseringen med DLIS-programmets digitaliseringskurs behövs en bättre framförhållning och förhandsinformation om planerat deltagarantal för att kursträffen ska kunna motsvara en rimlig arbetsbelastning för inblandade lärare och kursansvariga.

Vad gäller projektarbetet kan noteras att alternativ 2 (en digitaliseringsplan) inte attraherat någon av studenterna, samtliga valde alt 1 eller 3. Liknande tendenser finns i den större digitaliseringskursen inom DLIS (där samma alternativ för projektarbetet finns). Till nästa kursomgång vt2017 bör beskrivning och innehåll av alternativ 2 ses över för att antingen strykas, ersättas av något annat eller omformuleras för att öka i attraktionskraft. Alternativ 2 och 3 har dessutom inte tillräckligt väl utformade instruktioner, kriterier för bedömning samt åtskillnad mellan betygen G och VG. Detta beror visserligen på att dessa två alternativ för projektarbetet har förutsatts kunna variera avsevärt i omfattning, nivå och karaktär, och att en alltför detaljerad instruktion då har ansetts kunna vara kontraproduktiv pedagogiskt sett. Dock får det till effekt att såväl studenter som examinerande lärare inte har tillräckligt tydlig grund för att avgränsa ramarna för arbetet och dess bedömning, samt att kunna väga betygsgrader mellan de tre olika alternativen för projektarbetet, och detta måste åtgärdas inför nästa kursomgång.

Till detta kan nämnas att metadata för digitaliserat kulturarvsmaterial är ett område som behöver förstärkas. Metadata behandlas på andra håll i masterprogrammet, men har för just kulturarvsmaterial utvecklats därhän att det kan finnas anledning att särskilt behandla detta mer utförligt i den här kursen. Dessutom bör de fristående studenterna som inte har tillgång till programkurserna om metadata ändå få sig mer till livs om detta. Dessutom bör aspekter på crowdsourcing och användardelaktighet förstärkas ytterligare, eventuellt genom att tydligare deklareras som obligatoriskt analytisk aspekt i projektanalysen.

Slutligen bör det undersökas huruvida någon vid nästa kurstillfälle kan ta på sig att spela in delar av de aktiviteter som utspelas under träffen i Borås för att dels stödja de studenter som inte kan komma till träffen och dels ev. kunna utnyttjas i kommande kursomgångar eller andra liknande kurser.